

Міністерство освіти і науки України Донбаська
державна машинобудівна академія
Кафедра менеджменту

План практичних занять з дисципліни
«Правознавство»
для денної форми навчання

Краматорськ-Тернопіль
2023

План практичного заняття 1.

Тема 1 «Основи теорії держави і права»

Тема 2 «Правова поведінка, правопорушення і юридична відповідальність»

Форма ведення заняття: діалог – пояснення, усне опитування, виконання практичних (ситуаційних) завдань.

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ: монархія, республіка, абсолютна монархія, обмежена монархія, парламентська республіка, президентська республіка, імперія, федерація, конфедерація, унітарна держава, авторитарний режим, тоталітарний режим, демократичний режим, держава, закон, підзаконний акт, правовий звичай, правовий договір, правовий прецедент, галузь права, інститут права, гіпотеза, диспозиція, санкція, дієздатність, правоздатність, правопорушення, юридична відповідальність

Усне експрес-опитування складається з одного питання (правильна повна відповідь оцінюється в 4 бали) за наступною тематикою:

ПИТАННЯ ДО ТЕМИ:

1. Які причини і закономірності виникнення держави?
2. Як співвідносяться між собою соціальна, політична і державна влада?
3. Що собою представляють функції держави?
4. Що собою представляє форма держави?
5. Які причини і закономірності виникнення права?
6. У чому полягає цінність права?
7. Чи є принцип верховенства права важливим для життя суспільства? Чому?
8. Чому право посідає важливе місце у житті суспільства, незважаючи на існування значної кількості інших норм?
9. Що таке структура законодавства та якою вона буває?
10. Як співвідносяться між собою поняття "галузь права" і "система права"?
11. У чому полягає необхідність систематизації нормативно-правових актів?
12. Які галузі права належать до публічного права?
13. Які галузі права належать до приватного права?
14. Назвіть основні причини правопорушень.
15. Назвіть види юридичної відповідальності.

Практичні завдання:

1. Вкажіть основні галузі публічного та приватного права.
Охарактеризуйте предмет правового регулювання цих галузей.
2. Дайте визначення поняття та наведіть приклади основних інститутів вказаних нижче галузей права України:
 - Конституційне право;
 - Цивільне право;
 - Адміністративне право;
 - Трудове право.
3. Наведіть приклади фінансових, адміністративних, цивільних, та трудових правовідносин.
4. Визначте, нормами яких галузей права регулюються наступні відносини:
 - відносини, які виникають в процесі встановлення місцевих податків і зборів;
 - відносини, які виникають при вчиненні дисциплінарного проступку;
 - відносини, які виникають у процесі формування депутатських фракцій;
 - відносини, які виникають при здійсненні реєстрації нормативно-правових актів центральних органів виконавчої влади;
 - відносини, які виникають при заміщенні вакантної посади державного службовця;
 - відносини, які виникають при тимчасовому переведенні працівника;
 - відносини, які виникають при здійсненні ремонтних робіт у приміщенні райдержадміністрації;
 - відносини, які виникають при здійсненні державної реєстрації юридичної особи;
 - відносини, які виникають при укладенні договору позики.
5. Підберіть по 2 приклади джерел адміністративного та фінансового права таких форм: закон, кодекс, указ, постанова, наказ. Зазначте, які державні органи мають право видавати акти у цих формах.
6. На прикладі наведених нижче норм права проаналізуйте їх складові частини.
 - а) У разі делегування місцевим державним адміністраціям районними чи обласними радами відповідних повноважень в їх управлінні перебувають також об'єкти спільної власності територіальних громад.

б) У разі подання членом Комісії заяви про участь у конкурсі на зайняття посади державної служби категорії "А" його повноваження призупиняються з дня подання такої заяви до дня оприлюднення результатів конкурсу на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері державної служби.

в) дрібне викрадення чужого майна шляхом крадіжки, шахрайства, привласнення чи розтрата— тягне за собою накладення штрафу від десяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням двадцяти процентів заробітку, або адміністративний арешт на строк від п'яти до десяти діб. Викрадення чужого майна вважається дрібним, якщо вартість такого майна на момент вчинення правопорушення не перевищує 0,2 неоподаткованого мінімуму доходів громадян

г) Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

д) Ніхто не зобов'язаний виконувати явно злочинні розпорядження чи накази.

За віддання і виконання явно злочинного розпорядження чи наказу настає юридична відповідальність.

7. Визначте відповідність між видами юридичної відповідальності та прикладами правопорушень (цифра)

Правопорушення	Вид юридичної відповідальності
1. Жорстоке поводження з тваринами	А) дисциплінарна відповідальність
2. Давання хабара (неправомірної вигоди)	Б) адміністративна відповідальність
3. Систематичне невиконання трудових обов'язків	В) матеріальна відповідальність
4. Пошкодження речі, що є власністю іншої особи	Г) кримінальна відповідальність
	Д) цивільно-правова відповідальність

План практичного заняття 2

Тема3 «Основи конституційного права»

Форма ведення заняття: діалог – пояснення, усне опитування, виконання практичних (ситуаційних) завдань.

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ: писана конституція, неписана конституція, гнучка конституція, жорстка конституція, громадянство, підданство, апатрид, оптація, вибори, референдум, всеукраїнський референдум, місцевий референдум, абсентеїзм, державна влада, орган державної влади, компетенція органу державної влади, народовладдя, народний суверенітет, безпосередня демократія, народне представництво, народне волевиявлення, референдум, місцеві референдуми, глава держави, Президент, народний депутат України, парламентаризм, парламент, Верховна Рада України, Виконавча влада, Кабінет Міністрів України, міністерство, державний комітет (державна служба), центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, місцеві державні адміністрації, суб'єкти виконавчої влади, постійні органи Кабінету Міністрів України, судова влада, судова система, правосуддя, судочинство

Усне експрес-опитування складається з одного питання (правильна повна відповідь оцінюється в 4 бали) за наступною тематикою:

ПИТАННЯ ДО ТЕМИ:

1. Дайте визначення конституційного права як галузі права.
2. Які відносини регулюють норми конституційного права?
3. Назвіть принципи Конституції України
4. Назвіть та охарактеризуйте функції Конституції України
5. Охарактеризуйте сутність та вкажіть суб'єктів конституційно-правових відносин.
6. Поняття конституційного статусу людини та громадянина. Види правового статусу особи
7. Класифікація прав і свобод людини і громадянина
8. Конституційні гарантії прав людини.
9. Конституційні обов'язки людини та громадянина.
10. Правовий статус іноземців, осіб без громадянства.
11. Правове регулювання статусу біженців.
12. Система органів державної влади України, конституційно-правове регулювання.
13. Функції та повноваження Верховної Ради України.
14. Загальна характеристика конституційно-правового статусу президента.
15. Функції та повноваження Президента України

16. Поняття органів виконавчої влади та їх система.

Практичні завдання

Завдання 1.

Сукупність конституційних прав, свобод і обов'язків, які визначають статус громадянина України в суспільстві й державі, утворюють систему, що визначає основний зміст його правового статусу.

У зв'язку із цим потрібно знайти в Конституції України норми (та навести приклади), які закріплюють нижче наведені конституційні права і свободи. Укажіть, за яким критерієм їх класифіковано:

- а) природні та позитивні права;*
- б) права і свободи першого, другого та третього поколінь;*
- в) абсолютні та відносні права і свободи;*
- г) основні та похідні права і свободи;*
- д) колективні та індивідуальні права і свободи;*
- є) особисті, політичні, економічні, соціальні, культурні та екологічні права і свободи;*
- ж) загальні та особливі права і свободи.*

Завдання 2.

З наведених нижче відповідей, виберіть правильний варіант на запитання:

Який документ видається особі, після надання їй статусу біженця? А також зазначте, чи даний документ видається на весь строк перебування особи біженця в Україні, чи на якийсь певний термін?

- а) довідка;
- б) посвідчення;
- в) відмітка в паспорті;
- г) реєстраційна картка.

Завдання 3.

Визначте, яка з наведених нижче дат, є датою набуття громадянства України:

1. Дата подання документів про прийняття до громадянства України.
2. Дата видання відповідного Указу Президента України.
3. Дата направлення Указу Президента України та відповідних документів до центрального органу виконавчої влади.
4. Дата повідомлення особи про прийняття її до громадянства України.

Відповідь обґрунтуйте, посилаючись на нормативні положення.

Завдання 4.

Громадянин Афганістану К., якому було надано статус біженця в Україні, звернувся до органу держреєстрації з заявою про реєстрацію в якості фізичної особи-підприємця (ФОП). У встановлений законом строк йому було відмовлено у цьому проханні на підставі того, що він не є громадянином України.

Здійсніть юридичний аналіз ситуації. Визначте правомірність дій посадових осіб органу держреєстрації.

Завдання 5.

Під час туристичної подорожі в Туркменістані у подружжя Н., які мали статус осіб без громадянства та постійно проживали на території України народилася дитина.

Здійсніть юридичний аналіз ситуації, зазначивши, чи може ця дитина набути українське громадянство.

Завдання 6.

Під час проведення чергових виборів депутатів до Верховної Ради України, гр. С. було відмовлено в праві проголосувати за обраного депутата, на підставі того, що він подав заяву про вихід із громадянства України і стосовно нього готуються відповідні документи.

Здійсніть юридичний аналіз ситуації. Визначте правомірність прийнятого рішення щодо виборчого права гр. С.

Завдання 7.

Гр. Кротова мала на меті скористуватися своїм правом на доступ до публічної інформації. Коли ж вона відправила запит, щоб отримати певну інформацію – їй було відмовлено на основі того, що запитувачем може бути лише юридична особа та об'єднання громадян без статусу юридичної особи, крім суб'єктів владних повноважень.

Чи правомірно було відмовлено Кротовій?

План практичного заняття 3

Тема 4 «Основи адміністративного права України»

Тема 5 «Основи кримінального права України»

Форма ведення заняття: діалог — пояснення, усне опитування, виконання практичних (ситуаційних) завдань.

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ: адміністративне право, державна служба, орган державного управління, державна адміністрація, адміністративне правопорушення, адміністративна відповідальність, кримінальне право, злочин, склад злочину, протиправність, винність, карність, співучасть у злочині, кримінальна відповідальність, необхідна оборона, крайня необхідність, мнима оборона, кримінальне покарання, презумпція невинуватості.

Усне експрес-опитування складається з одного питання (правильна повна відповідь оцінюється в 4 бали) за наступною тематикою:

ПИТАННЯ ДО ТЕМИ:

1. В чому полягають особливості адміністративних відносин?
2. Назвіть сфери суспільних відносин, які регулюють норми адміністративного права.
3. В чому полягає особливість методу адміністративного права?
4. Охарактеризуйте спеціальні методи правового регулювання, що притаманні адміністративному праву.
5. Що таке державні органи та з кого вони складаються?
6. Які ознаки характеризують суб'єкта адміністративного права?
7. Яку мету переслідують адміністративні стягнення?
8. У чому полягають особливості адміністративної та кримінальної відповідальності?
9. Чим покарання відрізняється від адміністративного стягнення?
10. Визначте поняття та ознаки злочину. Які види злочинів ви знаєте?
11. Назвіть обставини, що виключають кримінальну відповідальність.
12. Що таке склад злочину? Які можна виділити елементи складу злочину?

Практичні завдання:

Завдання 1. Дайте характеристику наведених нижче органів виконавчої влади. Заповніть порівняльну таблицю.

Види органів виконавчої влади	Порядок утворення	Підпорядкованість	Акти, які видають	Ким призначається чи обирається керівник
Міністерство освіти і науки України				
Національна поліція України				
Львівська обласна державна адміністрація				
Краматорська районна державна адміністрація				

Завдання 2

1. Вкажіть, яким органам публічної адміністрації можуть належати перелічені функції:

- а) методичне забезпечення порядку проходження державної служби.
- б) встановлення правил щодо ведення системи реєстру власників іменних цінних паперів;
- в) здійснення контролю за дотриманням законодавства про податки;
- г) здійснення повноважень власника державного майна у процесі приватизації.
- д) визначення монопольного становища на товарному ринку.

Завдання 3

На основі аналізу відповідних правових норм оцініть, чи є правильними наведені твердження. Відповідь обґрунтуйте.

1. Всі особи, які претендують на зайняття посади державного службовця, повинні подати відомості про нерухоме та цінне рухоме майно, вклади в банках і цінні папери.

2. Громадяни України, які вперше зараховуються на державну службу, приймають Присягу.

3. Про прийняття державним службовцем Присяги робиться запис у його особовій справі.

Завдання 4

Наведіть приклади правопорушень і злочинів, які можуть бути вчинені лише умисно, тільки з необережності, а також ті, які можуть бути вчинені як умисно, так і за необережністю.

Завдання 5

Визначте, які із зазначених обставин пом'якшують кримінальну відповідальність, а які — її посилюють.

№ пор.	Обставини	Пом'якшення відповідальності / посилення відповідальності
1	Добровільне відшкодування винним завданих збитків	
2	Вчинення злочину загальнонебезпечним способом	
3	Щире розкаяння	
4	Скоєння злочину особою, що знаходилася у стані алкогольного сп'яніння	
5	Вчинення злочину внаслідок збігу тяжких сімейних обставин	
6	Скоєння злочину неповнолітнім	
7	Вчинення злочину організованою групою	
8	Скоєння злочину із використанням умов надзвичайного стану	
9	Явка з повинною	

Завдання 6.

Проаналізуйте ситуацію: Д. вліз до приміщення аптеки з метою крадіжки шприців і наркотиків. Але заволодіти шприцами та медикаментами Д. не встиг. Почувши, як спрацювала сигналізація, він швидко втік з аптеки. Чи буде в даному випадку відмова від злочину добровільною? Чи понесе Д. кримінальну відповідальність?

План практичного заняття 4

Тема 6 «Судові й правоохоронні органи України»

Тема 7 «Основи фінансового права України»

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ:

Поняття судової системи загальних судів, Місцеві окружні суди, види та їх повноваження. Апеляційні суди, види та їх повноваження. Вищі спеціалізовані суди, види та їх повноваження. Верховний суд та його повноваження. Конституційний суд. Прокуратура. Служба безпеки України. Національна поліція України. Державне бюро розслідувань. Фінансове право. Податкове право. Бюджетне право.

ПИТАННЯ ДО ТЕМИ:

1. Природа і поняття судової влади.
2. Системи судів загальної юрисдикції.
3. Повноваження Конституційного Суду України.
4. Повноваження Верховного Суду України.
5. Система, структура та функції органів прокуратури.
6. Основні завдання, які покладаються на Службу безпеки України.
7. Завдання та функції Національної поліції.
8. Система і структура органів розслідування.
9. Фінансово-правові відносини: зміст, особливості, види
10. Органи фінансового контролю.
11. Поняття та особливості бюджетних правовідносин.
12. Правові основи банківської діяльності.
13. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.

Практичні завдання:

1. Посилаючись на бюджетне законодавство, визначте зміст бюджетних повноважень Президента України, Верховної Ради України, місцевих рад народних депутатів, Комітету Верховної Ради України по питанням бюджету, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, Національного банку України.

2. Визначте основні часові характеристики кожної стадії бюджетного процесу.

2 Вкажіть види відповідальності за наведені нижче порушення фінансового законодавства. Наведіть посилання на відповідні нормативно-правові акти.

- а) Небанківська фінансова установа веде діяльність на ринках фінансових послуг, для яких законом передбачено одержання ліцензії, без відповідної ліцензії;
- б) Перевищення фізичної особою-підприємцем граничних сум розрахунків готівкою;
- в) Розміщення публічним акціонерним товариством нової емісії акцій без реєстрації їх випуску;
- г) Несвоєчасна сплата єдиного соціального внеску.

План практичного заняття 5

Тема 8 «Основи цивільного права України»

Форма ведення заняття: діалог – пояснення, усне опитування, виконання практичних (ситуаційних) завдань.

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ: Основні поняття та категорії теми: цивільне право, майнові відносини, правочини, представництво, строки та терміни, позовна давність, зобов'язальне право, цивільний договір, власність, право власності, інтелектуальна власність, авторське право, спадкове право, спадщина, спадкоємець, спадкодавець, спадок, заповіт.

Усне експрес-опитування складається з одного питання (правильна повна відповідь оцінюється в 4 бали) за наступною тематикою:

ПИТАННЯ ДО ТЕМИ:

1. Визначте предмет регулювання цивільного права. Назвіть основні джерела цивільного права.
2. Охарактеризуйте цивільні правовідносини. Назвіть основні групи суб'єктів та об'єктів цивільних правовідносин. Розкрийте поняття цивільної правоздатності та цивільної дієздатності.
3. На яких принципах базується здійснення цивільних прав і обов'язків в Україні? Як реалізується захист цивільних прав?
4. Розкрийте поняття власності, назвіть її види в Україні. Визначте суб'єкти права власності.
5. Назвіть основні способи захисту права власності в Україні.
6. Що таке зобов'язальне право? Розкрийте поняття зобов'язання, визначте підстави його виникнення та припинення.
7. Розкрийте поняття цивільно-правового договору. Назвіть види цивільно-правових договорів.
8. Що таке цивільно-правова відповідальність? Назвіть її підстави. Охарактеризуйте позадоговірну цивільно-правову відповідальність.
9. Що таке спадкування? Розкрийте поняття спадщини, спадкодавця, спадкоємця. На яких підставах відбувається спадкування в Україні?

Практичні завдання:

Завдання 1.

Визначте, які із зазначених характеристик стосуються правоздатності, а які — дієздатності особи.

№	Характеристики	Правоздатність / дієздатність
1	Настає з моменту народження	
2	Полягає у можливості громадянина своїми	

	діями набувати цивільних прав та створювати цивільні обов'язки	
3	Полягає у можливості мати своє майно, мати авторське право	
4	Може бути обмежена у разі зловживання спиртними напоями	
5	У повному обсязі набувається з 18 років	
6	Пов'язується із віковими та психічними особливостями людини	

Завдання 2.

Юридична особа А. за договором поставки поставила юридичній особі В. деталі з великим запізненням і таким чином зірвала виготовлення продукції юридичною особою В. Чи настане для А. цивільно-правова відповідальність? Визначте її підстави. Договірною або позадоговірною буде дана відповідальність?

Завдання 3.

Фірма «Клен» одержала від свого постачальника продукцію на суму 500 000 грн. При перевірці продукції виявилось, що частина її – на 200 000 грн – не відповідає стандартам і не комплектна. Вкажіть можливі варіанти дій покупця. Наведіть посилання на нормативно-правові акти.

Завдання 4.

Визначте, на яких підставах та як саме буде проведений розподіл спадщини між зазначеними спадкоємцями за таких умов:

1) визначте порядок наслідування майна за законом при таких спадкоємцях: батько (65 років), брат (45 років), дружина (35 років) і дочка (15 років) померлого;

2) визначте порядок розподілу спадщини між такими спадкоємцями — братом (50 років) і непрацездатною дружиною (40 років) померлого, якщо заповіт складений на користь брата спадкодавця;

3) визначте порядок розподілу спадщини між такими спадкоємцями — братом (50 років), дружиною (40 років) і дочкою (20 років) померлого, якщо заповіт складений на користь брата спадкодавця;

4) визначте порядок розподілу спадщини за законом при таких спадкоємцях: дружина (35 років), непрацездатний брат (45 років) і неповнолітня донька (15 років) померлого;

5) недієздатний громадянин склав заповіт на користь свого брата (50 років). Чи мають право дружина (40 років) та мати (80 років) спадкодавця на спадкування його майна?

План практичного заняття 6

Тема 9 «Основи господарського права України»

Тема 10 «Вирішення господарських спорів в Україні»

Форма ведення заняття: діалог — пояснення, усне опитування, виконання практичних (ситуаційних) завдань.

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ: господарська діяльність, підприємницька діяльність, фізична особа-підприємець, акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, товариство з додатковою відповідальністю, повне товариство, командитне товариство, статут, засновницький договір, корпоративний договір, банкрутство, господарський спор, господарський суд.

Усне експрес-опитування складається з одного питання (правильна повна відповідь оцінюється в 4 бали) за наступною тематикою:

ПИТАННЯ ДО ТЕМИ:

1. Які Ви можете назвати загальні положення про суб'єктів господарських правовідносин?
2. Які існують поняття та види суб'єктів господарських правовідносин?
3. Яке місце займають фізичні особи – підприємці, як суб'єкти господарювання?
4. Як Ви можете охарактеризувати юридичних осіб, як суб'єктів господарювання? Які є їх види і поняття?
5. Що включає в себе правоздатність та дієздатність юридичних осіб – суб'єктів господарювання?
6. Які існують обмеження щодо заняття підприємницькою діяльністю, встановлені стосовно окремих фізичних та юридичних осіб?
7. Яким є правове становище інших учасників відносин у сфері господарювання?
8. Яким є правовий статус господарських товариств в Україні?
9. Яким є порядок укладання господарських договорів (традиційний, конкурентні способи, шляхом переговорів)?
10. Назвіть види господарських спорів.
11. На які господарські спори не поширюється досудове врегулювання?

Практичні завдання:

Завдання 1. Визначіть перелік документів, передбачених законом для створення суб'єкта підприємницької діяльності та вкажіть порядок їх прийняття і затвердження.

Завдання 2. Охарактеризуйте загальний порядок відкриття банківських рахунків суб'єктами господарювання.

Завдання 3. Розкрийте процедуру ліквідації суб'єкта підприємницької діяльності.

Завдання 4. Розкрийте процедуру створення товариства з обмеженою відповідальністю, вказавши необхідні документи.

Завдання 5. Письмово викладіть процедуру (послідовність юридичних дій) створення акціонерного товариства.

План практичного заняття 7

Тема 11 «Основи трудового права України»

Форма ведення заняття: діалог – пояснення, усне опитування, виконання практичних (ситуаційних) завдань.

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ: вільна праця, примусова праця, основні умови трудового договору, додаткові умови трудового договору, документи, які подаються при працевлаштуванні, документи, які пред'являються при працевлаштуванні, переведення, переміщення, сумісництво, суміщення, відсторонення від роботи, звільнення з роботи, скорочений робочий час, неповний робочий час, щорічна основна відпустка, щорічна додаткова відпустка, повна матеріальна відповідальність, обмежена матеріальна відповідальність, колективний договір.

Усне експрес-опитування складається з одного питання (правильна повна відповідь оцінюється в 4 бали) за наступною тематикою:

ПИТАННЯ ДО ТЕМИ:

1. Розкрийте поняття трудового права. Назвіть джерела трудового права України.
2. Визначте зміст та особливості трудових правовідносин.
3. Розкрийте поняття трудового договору та колективного договору (угоди).
4. Визначте порядок прийняття на роботу.
5. Розкрийте поняття робочого часу та часу відпочинку.
6. Визначте умови та порядок розірвання трудового договору.
7. Розкрийте поняття трудової дисципліни.
8. Що таке дисциплінарна відповідальність? Які ви знаєте види дисциплінарних стягнень?
9. Що таке матеріальна відповідальність?
10. Охарактеризуйте індивідуальні та колективні трудові спори. Які органи мають право розглядати трудові спори?

Практичні завдання:

Завдання 1. Артур Іваненко уклав з фірмою “СВІТАНОК” угоду на ремонт власної квартири. Для ведення ремонтних робіт на квартиру замовника прибули працівники фірми “СВІТАНОК” Сергій Жданов [1987 року народження] і Володимир Левченко [1980 року народження]. Між якими із вказаних суб'єктів існують трудові відносини?

Завдання 2. Сімнадцятирічний учень ПТУ Романов мав намір влаштуватись на роботу в період літніх канікул на завод «Азот». Але у відділі кадрів йому в цьому відмовили, посилаючись на неповноліття та відсутність дозволу батьків на працевлаштування. Чи правомірна відмова? З якого віку та за яких умов громадяни можуть бути суб'єктом трудового права?

Завдання 3. Олена Сидоренко влаштувалась на роботу масажистом у "КАБІНЕТ ЗДОРОВ'Я" районної дитячої поліклініки. Під час укладання з нею трудового договору начальник відділу кадрів зажадав такі документи: 1) паспорт; 2) свідоцтво про одруження; 3) документ про освіту; 4) трудову книжку; 5) свідоцтво про народження дитини; 6) довідку з психіатричного диспансеру про те, що вона не перебуває на обліку як психічно хвора. Після цього Сидоренко написала заяву про прийняття на роботу; водночас їй було запропоновано написати заяву про звільнення за власним бажанням без зазначення дати. Прокоментуйте дану ситуацію.

Завдання 4. Дайте юридичну оцінку наступним ситуаціям:

1. 25 травня 2020 р. громадянин К. був звільнений в запас з лав ЗСУ, а 15 червня був прийнятий на роботу на посаду інженера-технолога з випробувальним строком 3 місяці.
2. На новій роботі бухгалтеру Оксані Сидоренко встановили випробувальний строк на 3 місяці. Через тиждень після його закінчення, коли Сидоренко вже вважала, що пройшла випробування і прийнята на постійну роботу, роботодавець повідомив її, що строк випробування продовжено ще на деякий час.
3. Громадянин Т. був прийнятий на роботу токарем 5-го розряду в механічний цех № 3 ПрАТ «Н-ський машинобудівний завод» з випробувальним строком 1 місяць.
4. При переведенні з посади майстра механоскладального цеху №1 на посаду інженера-технолога ОГТ громадянину П. був встановлений випробувальний строк на 1 місяць.

Завдання 5. Начальник кондитерського цеху хлібобулочного комбінату Ксенія Мочалкіна запропонувала Артуру Бублікову, кондитеру третього розряду цього ж цеху, перейти у межах цеху на посаду кондитера третього розряду на виготовлення іншої продукції. Бубліков відмовився, мотивуючи тим, що це переведення на іншу роботу, яке можливе лише за його згодою. Мочалкіна вважає, що у даному разі мова йде про переміщення на інше робоче місце, яке можливе і без згоди працівника. Прокоментуйте дану ситуацію.

Завдання 6. 1 вересня Петро Андрієнко подав заяву про звільнення за власним бажанням. Але 12 вересня він звернувся до начальника відділу та повідомив, що змінив своє рішення та вирішив залишитися працювати. Незважаючи на це 18 вересня його викликали до відділу кадрів і видали розрахунок та трудову книжку із записом про звільнення. Андрієнко звернувся до суду з вимогою поновити його на роботі. Яким буде рішення суду?

Завдання 7. Муляр Володимир Сергієнко був відсутній на роботі без поважної причини 30 січня. Виконроб будівництва дізнався про це лише 15 липня. 19 липня Сергієнко був звільнений з роботи за прогул. Чи правомірні дії керівництва будівельної фірми?

План практичного заняття 8

Тема 12 «Основи сімейного та житлового права України»

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ: сім'я, сімейне право, шлюб, шлюбний контракт, реєстрація шлюбу, розірвання шлюбу, аліменти, усиновлення, удочеріння, опіка, піклування, патронат.

ПИТАННЯ ДО ТЕМИ:

1. Визначте предмет регулювання та назвіть основні джерела сімейного права України.
2. Дайте визначення шлюбу та сім'ї в сімейному законодавстві України.
3. Визначте умови і порядок укладання та розірвання шлюбу в Україні.
4. Охарактеризуйте майнові та основні особисті немайнові права подружжя.
5. Визначте взаємні права та обов'язки батьків і дітей.
6. Розкрийте поняття опіки та піклування. Назвіть підстави їх встановлення і зняття. Що таке патронат?
7. Визначте поняття і предмет регулювання житлового права. Назвіть основні джерела житлового права України.
8. Що таке житловий фонд? Які існують види житлового фонду?
9. Охарактеризуйте структуру та зміст житлових правовідносин.
10. Розкрийте зміст права громадян на житло, визначте форми його реалізації.

Практичні завдання:

Завдання 1

Користуючись Сімейним кодексом України, заповніть таблицю.

№.	Права і обов'язки подружжя		Права і обов'язки батьків і дітей	
	особисті	майнові	особисті	майнові
1				
2				
п				

Завдання 2. . Користуючись Сімейним кодексом України, проаналізуйте ситуацію: громадяни М. та П. прийняли рішення про розлучення та звернулися до суду, адже в них виникла суперечка щодо розподілу майна. Чоловік П. зазначав, що він протягом усього періоду перебування у шлюбі працював, отримуючи досить великі гроші, тоді як дружина М. тривалий час не працювала, була домогосподаркою. У зв'язку з цим П. вимагав виділити дружині 1/3 майна, а 2/3 залишити йому. Дружина М. з цим не погоджувалася.

Завдання 3. Користуючись Сімейним кодексом України, проаналізуйте ситуацію: одружуючись, Р. на вимогу майбутнього чоловіка О. дала йому розписку, згідно з якою вона зобов'язалася протягом сімейного життя не вступати на навчання чи роботу. Але після трьох років сімейного життя Р. виявила бажання вступити до закладу вищої освіти. О. заперечував, посилаючись на зобов'язання.

Завдання 4. Користуючись Сімейним кодексом України, проаналізуйте ситуацію: після розлучення у громадян Т. і Р. виник конфлікт: Р. вимагав, щоб його колишня дружина змінила своє прізвище на дошлюбне, але Т. не погоджувалася.

Завдання 5. Будько К.К. був власником жилого приміщення, придбаного їм до укладення шлюбу. Його дружина та неповнолітня дитина проживали в жилomu приміщенні з 2004 року. У січні 2020 року Будько К.К. подав заяву до суду про розірвання шлюбу і про виселення його дружини з жилого приміщення, мотивуючи це тим, що їхні особисті взаємини погіршилися, проживати разом вони не зможуть і тим, що він має намір вступити до шлюбу з іншою жінкою. Суд задовольнив вимоги про виселення дружини, але відмовив у виселенні неповнолітньої дитини. Оцініть рішення суду. Чи може колишній член сім'ї зберегти право проживання в жилomu приміщенні власника?